

Tarja Nurmi, arkkitehti SAFA

Tammikuisen Concrete in Future-betoniseminaarin kansainvälinen arkkitehtuuriluennoitsija tuli tällä kertaa Ljubljanasta Sloveniasta. OFIS arhitekti -nimisen suunnittelutoimiston perustivat vuonna 1996 *Spela Videcnik ja Rok Oman*.

Lisätietoja: www.ofis-a.si

Kumpikin aloitti arkkitehtuuriopintonsa Teknillisen korkeakoulun arkkitehtuuriolosastolla Ljubljanassa, mutta jatkoi sitten opiskeluaan Architectural Association in Londonissa. Kansainvälisesti kuuluisasta koulusta molemmat valmistuivat vuonna 2000.

Tällä hetkellä keskisuuren toimiston varsinainen tukikohta on Slovenian pääkaupungissa, mutta sivutoimistoja on mm. yksi Pariisissa ja toinen Valko-Venäjällä, jossa pian on valmistumassa jalkapallostadion FC Bate.

Suomeen toimistosta lennähti Rok Oman, joka kattavasti esitteli toimistonsa pienempiä ja suurempia töitä. Niissä betonia on käytetty oivallisella tavalla, vaikka kaikista sitä ei ihan heti huomaa.

Plastisempien ja pienempien töiden joukkoon kuuluu mm. Ljubljanan vuonna valmistunut Ljubljanan kaupunginmuseon laajennus hauskoine spiraaleineen ja rakennustyön aikana paljastuneine vanhoine katu-kiveyksineen. Mariborin kaupunkiin toimisto on laajentanut kokonaisen jalkapallostadionin, mutta repertuaariin kuuluu myös eksklusiivisia töitä yksityisille tilaajille.

Kauniin vuoristoisen maan pikkukylä vuorostaan ylpeilee pienellä sulavalinjaisella siunauskappelilla. Avaruusaseman kaltainen museo ja "avaruudellinen" keskus, The Cultural Center of European Space Technologies (KSEVT), on Vitanen kaupungissa, jossa se palvelee sekä yleisöä että kylän asukkaita. Kumpikin kohde sopii oivallisesti myös ns. arkkitehtuurituristille ja ne ovat olleet myös

viime syksyn betoniekskursion vierailukohteina.

Vitanen museon/keskuksen designkonsepti perustuu slovenialaisen avaruusteoreetikko Herman Potocnik *Noordungin* vuonna 1929 julkaisemassa kirjassaan kuvailemaan asuttavaan avaruuspyörään tai -kiekkoon. Kutsukilpailuun perustuva museo on monoliittinen betoninen rakennelma, joka omalla tavalla jäljittelee Noordungin briljantia ajatusta kehitellä keinotekoinen painovoima ja eräänlainen asuttava "pyörä", joka kaukonäköisesti tukeutuisi auringon energiaan.

Rakennus koostuu kahdesta matalasta betonisylinteristä, joista alempi ikään kuin tukeutuu perustason läpinäkyvään aukkoon. Rakennuksessa on auditoriohalli 300 ihmiselle, näyttelytiloja sekä toimistoja. Huolimatta käytännöllisestä tilaohjelmasta se näyttää ulkoa katsottuna siltä kuin sylinterit ikään kuin pyörisivät kuin avaruudessa, kumpikin akselinsa ympäri. Projektia kehiteltiin yhteistyössä neljän arkkitehtitoimiston kanssa, jotka järjestivät erilaisia työpajoja ja yhdessä osallistuivat jännittävän rakennuksen ideakonseptin hahmottamiseen. Kiinnostavaa vuonna 2012 valmistuneessa rakennuksessa on myös se, että neliöhinta oli kuitenkin vain noin 1000 euroa.

Pieni jäähyväiskappeli Krasnjassa lähellä Ljubljanaa on sekin rakennettu hämmästyttävän edullisesti: 350 neliötä on maksanut 180 000 euroa, rakennuksen valmistuttua vuonna 2009. Kappeli on erittäin diskreetisti sijoitettu hautausmaan viereiseen rinteeseen ja siten, että

sen kristinuskoa edustava symboli eli risti, on vaakasuorana katossa ja toimii samalla päätilaa valoa tuovana kattolyhtynä. Tilaohjelmassa on siunaus- ja muistotilan lisäksi saniteettitilat, keittiö-, naulakko- ja varastotilat, jotka ovat syvällä rinteen sisällä. Kappelin ulkopuolinen etutila palvelee myös seremoniallisia tarkoituksia.

Komeiden urheilurakennusten ja museoiden lisäksi OFIS on erityisesti kunnostautunut sosiaalisessa asutusuunnittelussa, joista Oman luetteli esityksessään useita mainioita ja laajalti myös kansainvälisesti julkaistuja esimerkkejä. Toimiston Internet-sivuilta käy ilmi, että useat rakennukset ovat päätyneet jopa kansainvälisten julkaisujen kansikuviin – Detail, A10, DD ja niin edelleen.

1 Jalkapallostadion Mariborissa. 2008.

2 Ljubljanan kaupunginmuseon laajennus. 2004.

3 Spela Videcnik ja Rok Oman.

3

4

Erityisen fotogeeninen ja värikäs on ns. "hunajakennorakennus" Izolassa. Se edustaa sosiaalista matkailija-asuntotuotantoa kekseliäimmillään ja edullisimmillaan. Työ perustuu kilpailuvoittoon. Neliö hinnaksi vuoden 2005 tasolla kerrotaan 700 euroa. Rakennuskompleksi käsittää 30 pientä hotellimaista asuntoa, jotka ovat keskenään jonkin verran erikokoisia. Koska ilmasto on ns. välimerellinen, oli varjostuksen ja suoran valon suoja tarpeellinen. Hunajakennoasunnot tunnustaakin värikkäistä, kolmiulotteisista parveke-elementeistä, jotka kätkevät taakseen erittäin yksinkertaisen perusrakennuksen. Lisäväriä tuovat tummiin parvekeisiin integroidut eriväriset kaihtimet, jotka antavat kohteelle hauskaa säpäkkyyttä.

Muita asuntokohteita ovat mm. supermarketin päälle rakennetut asunnot – taas edullisia – sekä maaseudun heinäsuojista ristikkomaisen julkisivuaiheensa lainannut 7000 kerrosneliön kokoinen asuntokohde Celjessä, vuodelta 2007.

Eniten betoniseminaarin yleisö ihastui veistoksellisten kohteiden lisäksi Pariisiin Parc la Villetten laidalle valmistuneista "Koriasunnoista – Basket Apartments". Ne on tehty opiskelijoita varten ja ne sijaitsevat elävänä, mutta ryhdikkään kapeana massana raitoliikenneväylän ja raitiovaunuhallien päälle rakennetun urheilukentän välissä. Ilmettä muuten ankaralle rakennusparille antavat toisaalta takajulkisivun verkkomaisella geometrisella julkisivulla

suojatut avoimet sivukäytävät eli laubengangit sekä pääjulkisivut, joissa kevyet sälemäiset parvekkeet muistuttavat hieman huolimattomasti päällekkäin pinottuja koreja. Parvekeyksiköt pienentävät myös talojen mittakaavaa.

Kilpailuvoittoon perustuvassa kohteessa on 192 opiskelija-asuntoyksikköä, joissa kussakin on eteinen, kylpyhuone, pienoiskeittiö, työtila ja vuode sekä parveke, yhteensä 10 kerroksessa. Koritaloista huokuu voimakasta läsnäoloa ja tietynlaista hauskaa ylväyttä. Kohteen ympäristöarvot ovat kunnossa, luonnonvaloa saadaan riittävästi ja mm. sadevedet otetaan talteen.

Luennollaan Oman esitti pariisilaiskohteesta myös taitavasti kuvatun ja editoidun videon. Kannattaakin tutustua toimiston Internet-sivustoon www.ofis-a.si, joilta löytyy yhtä lailla ammattimaisesti videoituina myös Ofisin muita, pienempiä tai suurempia kohteita.

Ofis onkin monipuolinen toimisto joka vaikuttaa mukavasti verkottuneelta ja kansainväliseltä. Betoniseminaarin yleisöstä moni sanoi ihastuneensa ennen kaikkea omintakeiseen ja persoonalliseen otteeseen.

Vaikutuksen tekivät suurempien kohteiden sulavalinjaisuudesta huolimatta ennen kaikkea asuntoprojektien selkeys sekä kustannustehokkaan jalat-maassa-ajattelutavan hauska kätkevä reipas meininki. Se jos mikä sopii betonirakentamiseen.

4 Jäähylväiskappeli Krasnjassa. 2009.

5 Avaruusteknologian keskus Vitanjessa (KSEVT). 2010.

6 Avaruusteknologian keskuksen näyttelytilat kiertävät spiraalimaisesti kohti kattoterassia.

7 Avaruusteknologian keskuksen auditorioon tulee päivänvalo kerrosten läpi kattoikkunasta.

5

6

7

8

9

10

8 Omakotitalon laajennus. Villa T-Extension. Ljubljana. 2011.

9 Toimisto, varasto ja myymälärakennus Bledissä.

10 Tetris asuintalo Izolassa. 2007.

11 Hunajakenno-asuintalo Izolassa. 2005.

12 Supermarketin päälle rakennettu asuintalo Bohinjissa, Sloveniassa. 2007.

11

12

13

14

15

OFIS – fresh concrete architecture from Slovenia

Attendees to the Concrete in Future concrete seminar organised in January 2014 had the opportunity to acquaint themselves with the work of the Slovenian Architects OFIS arhitekti. The presentation was given by Rok Oman, who founded the firm in 1996 together with Spela Videcnik. The head office is in Ljubljana and the firm also has offices in e.g. Paris and Belarus, where the firm has designed the football stadium FC Bate currently at the last stages of completion.

OFIS is a versatile architectural firm known for its unique and personal touch. Their designs impress with the smooth lines of large projects as well as the clarity of residential projects, completed by a cost-effective and no-nonsense grass-root level approach. The exactly right approach for concrete construction.

The works of OFIS utilise concrete in an excellent, although not always a very obvious manner. The expansion of the Ljubljana Town Museum, for example, is a work of plasticity with joyful spirals and old street paving that was exposed during the construction project. In the town of Maribor, OFIS architects have designed

the expansion of a whole football stadium, but their repertoire also includes exclusive projects for private customers.

The Cultural Center of European Space Technologies in the town of Vitanje is a space station-like museum and "space centre" based on monolithic concrete structures. It comprises two low cylinders of which the lower appears to be supported in the transparent hole in the base level. The price of the building completed in 2012 was only about 1000 euro per square metre.

The little farewell chapel in Krašnja is another example of inexpensive building: the total price of the 350-square metre building built in 2009 was 180 000 euro. The chapel is located extremely discreetly on a hillside next to the cemetery.

In addition to impressive sports facilities and museums, OFIS is acclaimed in the area of social housing design. The so-called honeycomb building in Isola represents social traveller housing production at its most ingenious and inexpensive. Other residential projects include e.g. apartments built on top of a supermarket and a residential project of 7000 floor square meters in Celje, which has borrowed its grid-like facade motif from the hay shelters of the countryside.

16

The seminar audience fell in love not only with the sculptural projects but also with the "Basket Apartments" built on the edge of Parc la Villette in Paris. The 10-storey student houses form a narrow mass between a tram line and a sports field built on top of tram depots. The light louvered balconies on the main facade look a bit like baskets placed haphazardly on top of each other. The houses reflect a strong sense of presence and gracefulness in a fun way.

13 Pariisin opiskelija-asuintalo. 2012

14 Iso opiskelijatalo näyttää pienemmältä kuin todellisuudessa onkaan.

15 Opiskelijatalon takajulkisivulla on verkkomaisella geometrisella julkisivulla suojatut avoimet sivukäytävät

16 Rakennus on betonirunkoinen. Julkisivuverhoilussa on käytetty komposiittilevyä ja metalliverkkoa ja teräsrakenteita.

17 Verkkojulkisivu luo läpinäkyvää ilmeikkyyttä.

17